

Nazzareno Marconi, *Le mille imagini dell' Apocalisse. Una introduzione al linguaggio audiovisivo dell' Apocalisse*, Milano 2002, stron 134

Książka Nazzareno Marconiego: *Le mille imagini dell' Apocalisse. Una introduzione al linguaggio audiovisivo dell' Apocalisse*, została wydana w Mediolanie w roku 2002. Autor dzieli swoje dzieło na dwie duże części, do których dołącza appendix oraz bibliografię. Części dzieła nie są jednak symetryczne objętościowo, gdyż pierwsza z nich zawiera trzy paragrafy, natomiast druga nie ma ich w ogóle. Pierwszy rozdział zatytułowany jest nieco enigmatycznie: Apokalipsa czy apokalipsa? Szokująca teza jest jednak po mistrzowsku wyjaśniona w tekście samej książki. Autor bowiem odnosi się do głębokich korzeni, jakie posiada ostatnia księga Biblii; wszystkie inne dzieła natchnione znajdują się przed nią. N. Marconi wyraźnie wskazuje na te odniesienia do poprzednich epok zbawienia i ich dzieł. Początkiem rozważań, jego zdaniem, jest świat proroków, którzy ukazywali tajemnice Bożej woli swoim współbraciom w czasach ST. Z „dużych” proroków wprost odnosi się do dwóch: Daniela i Ezechiela. Otwiera jednak także swoje spojrzenie na Ewangelie, szczególnie na Mk 13. Autor próbuje wprowadzić czytelnika w świat interpretacji dzieła natchnionego. Dużo miejsca poświęca sprawie powodu zastosowania w Apokalipsie języka symbolicznego. Po

raz pierwszy zapewne ujmuje styl języka Objawienia w ujęciu kinematografii oraz ukazuje swoisty koktajl logiczno-emocjonalny na podstawie obrazu Bestii, która wychodzi z morza.

Drugi rozdział zajmuje się analizą narracyjną *Apokalipsy*. Tutaj N. Marconi zajmuje się symbolami liczb, szat, kolorów, obiektów, a więc tym wszystkim, co jest obecne w świecie filmu. Nawet jeden z podtytułów nazywa „ruchami kamery” *Apokalipsy*. Autorowi chodzi zatem przede wszystkim o prezentację Objawienia w ujęciu świata kina, tak jakby chciał nakręcić film o *Apokalipsie*.

Wywiad z Rafaelem Metres i Elżbietą Marchetti stanowi zwieńczenie dzieła. Tutaj bohaterowie prezentują swój odbiór książki Nazzareno Marconiego, zwracając uwagę na szereg ważnych dla świata mediów myśli i spostrzeżeń.

Dzieło napisane jest językiem przystępnym. Szczególnym zaś jego walorem jest nie tyle bogactwo bibliografii czy przypisów, ile nowe spojrzenie na *Apokalipsę św. Jana*. Autor książki traktuje ją jako swoisty scenariusz filmu. Występują tutaj aktorzy, jest scenografia, dokonuje się akcja, dochodzą do głosu postaci, ale także wrażenia słuchowe: głosy, gromy czy też wzrokowe: błyskawice, światło... *misterium*

tremendum et fascinatum w jednym dziele o wielu aktach. Książkę polecam szczególnie miłośnikom *Apokalipsy*, którzy pragną spojrzeć na nią nie tyle z perspektywy ściśle naukowej,

ile audiowizualnej. To nowe spojrzenie z pewnością będzie przyjęte także przez miłośników filmu, gdyż dotrą do przesłania *Apokalipsy* od jej strony jej „filmowej” formy.

Ks. Bogdan Zbroja

Elena Bosetti e Angelo Cocacrai, *Apokalypsis, Percorsi nell' Apocalisse in onore di Ugo Vanni*, Assisi 2005, stron 879

Dzieło, które bierzemy do ręki, to swoiste kompendium najnowszych danych o *Apokalipsie św. Jana*. Elena Bosetti i Angelo Cocacrai zaprosili znanych biblistów do współpracy nad dziełem poświęconym wielkiemu mistrzowi *Apokalipsy* – profesorowi rzymskiego *Biblicum* – Ugo Vannie. Książka zawiera bardzo cenne myśli ponad 35 znawców *Pisma Świętego*, takich jak choćby: Suarez Guerra z Hiszpanii, Eugenio Corsini z Turynu czy Albert Vanhoye z Rzymu. Już pierwsze zdanie książki wskazuje na cel jej powstania, którym jest hołd dla ojca i mistrza *Apokalipsy* – Ugo Vanniego, który poświęcił jej swoje naukowe badania. Wspomina o tym we wstępie wielki profesor *Biblicum* – kard. Carlo Maria Martini.

Książka podzielona jest na trzy części, z których każda wprowadza w odpowiedni zakres wiedzy o *Objawieniu św. Jana*. Poszczególne tematy opraco-

wane są profesjonalnie przez zaproszonych biblistów. Pierwszy rozdział traktuje o środowisku powstania *Apokalipsy*, opisując horyzonty kulturalne epoki, relacje do źródłowych tekstów judaizmu wraz z konfrontacją ze światem helleńsko-rzymskim. Dzieło św. Jana skupia się na zasadniczych tematach biblijnych, takich jak: świątynia, obecność Boga oraz Jego tajemnice. Niektórzy z komentatorów mówią także o relacjach do tradycji pawłowej, *Pierwszego Listu św. Piotra* czy też *Listu do Hebrajczyków*.

W części drugiej naukowcy wchodzą już bezpośrednio do tekstu *Objawienia* ukazując jego niezwykle różnorodną myśl i jej interpretację. Symbolika języka dzieła, jego korzenie liturgiczne, odniesienie do hymnodii i doksologii. Można dostrzec także wyraźną aluzję pomiędzy hymnem Baranka i Mojżesza wyśpiewanych po pokonaniu Faraona (Wj 15) oraz Szatana (Ap 12).